

РЕШЕНИЕ

№ 189

гр. ХАСКОВО, 10.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ХАСКОВО, I-ВИ СЪСТАВ, в публично заседание на осемнадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: МИЛЕНА Д. ДЕЧЕВА

Членове: ЖУЛИЕТА КР. СЕРАФИМОВА-
ДИМИТРОВА
КАПКА Ж. ВРАЖИЛОВА

при участието на секретаря П.Д. Д.-Ш.

като разгледа докладваното от МИЛЕНА Д. ДЕЧЕВА Въззивно гражданско дело № 20225600500144 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на М. И.Т. и Т.Ц. Т. против Решение № 27/17.01.2022г., постановено по гр. д. № 759/2021 г., по описа на Районен съд - Хасково, с което съдът е уважил предявения от „БИ ЕЙ ПИ ЕФ“ ЕООД - с. ***, общ. ***, обл. Хасково иск с правно основание чл. 135 от ЗЗД и е обявил за недействителен по отношение на "БИ ЕЙ ПИ ЕФ" ЕООД - с. ***, общ.***, обл. Хасково, договор за покупко - продажба на недвижим имот, сключен на 11.06.2020г., за който е съставен нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот № ***, том ***, рег. № ***, дело № *** от 2020 г. на нотариус с рег. № 079, а именно в частта на ½ идеална част от следния недвижим имот: урегулиран поземлен имот /УПИ/ IX-26, целият с площ 865 кв.м., находящ се в кв. 16 по плана на с.***, общ. ***, одобрен със заповеди № 880/1928г. и № 62/1977г., при граници на имота: от две страни улица, УПИ VIII-22 и УПИ- XIV-26, ведно с построените в имота едноетажна жилищна сграда с мансарден етаж с разгъната застроена площ от 209 кв. м. и навес с оградени стени с разгъната застроена площ от 35 кв. м.

С цитираното решение районният съд е осъдил М. И.Т. и Т.Ц. Т. да заплатят на “БИ ЕЙ ПИ ЕФ“ ЕООД - с.***, общ.***, обл. Хасково, направените по делото деловодни разноски в общ размер на 470лв.

Недоволни от така постановеното решение са останали въззивниците М. И.Т. и Т.Ц. Т., които чрез пълномощника си го обжалват в законоустановения срок с оплаквания за неправилност, поради нарушения на материалния закон, необоснованост и съществени нарушения на съдопроизводствените правила. Твърдят, че първоинстанционният съд е допуснал съществени нарушения на материалната разпоредба на чл. 135, ал.1 от ЗЗД, във връзка с чл. чл. 444, т. 7 от ГПК и чл. 447 от ГПК, при преценката за наличието на увреждане на ищеца с процесния нотариален договор за покупко-продажба на недвижим

имот. Пзовавайки се на неправилното тълкуване в по - новата практика на ВКС първоинстанционният съд е приел, че разпореждането с несеквестируемо жилище уврежда кредитора, който извод бил в явно противоречие с точния смисъл на закона и правната логика, тъй като такова увреждане нямало как обективно да е налице. Независимо дали това единствено жилище е в патримониума на длъжника или той се е разпоредил с него, кредиторът не можел да насочи принудителното изпълнение върху него. Цитира се различна практика на ВКС, която според въззивниците следва да се тълкува в смисъл различен от този на районния съд. Считат, че дори да се приложи приетата незаконосъобразно от съда и в практиката на ВКС, но неустановена от закона фикция за изразена воля за отказ от закрилата, така приетият от съда факт на изразена воля не пораждало никакви правни последици, тъй като налице било императивна разпоредба, предвиждаща, че отказът на длъжника от закрилата по чл. 444 от ГПК, тоест в случая от несеквестируемостта на единственото му жилище, бил недействителен, от което следвало, че не поражда никакви правни последици. Като краен извод въззивниците обосновават пълната незаконосъобразност и несъответствие с точния смисъл на закона на тълкуването на ВКС, на което се позовава районният съд, за да приеме, че с процесния нотариален акт за покупко - продажба се уврежда кредиторът „БИ ЕЙ ПИ ЕФ“ ЕООД. От друга страна се навеждат оплаквания за допуснати Нарушения на чл. 1 от Протокол №1 към Европейската конвенция за правата на човека (право на собственост). Така аргументирано, жалбоподателите намират решението на Районен съд-Хасково за неправилно и незаконосъобразно, поради което претендират неговата отмяна и постановяване на нов съдебен акт, с който да се отхвърли предявеният Павлов иск. Претендират се и разноси по делото.

В срока по чл. 263 от ГПК, е депозиран писмен отговор от въззиваемото дружество, с който се оспорва подадената въззивна жалба и се излагат съображения за нейната неоснователност. Прави се искане въззивната инстанция да потвърди обжалваното решение на Районен съд - Хасково. Претендира се и присъждането на направените по делото разноси.

Пред въззивната инстанция липсват направени доказателствени искания относими към предмета на спора и нови доказателства не са събирани. С молба с вх. №3015/19.04.2022г. от пълномощника на въззивниците е направено искане за отправяне на преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз, което е оставено без уважение, доколкото искането не е свързано с изясняване на спора от фактическа страна и неговото правилното решаване.

Съдът, като взе предвид доводите и възраженията на страните по делото и след преценка на събраните по делото доказателства - по отделно и в тяхната съвкупност, намира за установено следното:

Въззивната жалба е подадена в законния двуседмичен срок по чл. 259 ГПК от надлежна страна и против акт, подлежащ на инстанционен контрол, поради което е допустима. Разгледана по същество, същата е неоснователна.

Атакуваното решение е валидно, а като постановено по същество на заявената по реда на чл. 135 ЗЗД защита - допустимо и правилно.

При разглеждане на делото и при постановяване на решението си, първоинстанционният съд е изпълнил задълженията си по чл. 131 и сл. ГПК, като не е нарушил процесуалните правила, гарантиращи правото на участие и защита на страните. Съответно на търсената с иска защита съдът е разпределил доказателствената тежест и в рамките на дължимото по см. на чл. 140 и сл. ГПК е възложил на всяка от страните, подлежащите на доказване от нея факти. Спорът е изяснен от фактическа страна с допустими по см. на ГПК доказателства, които са относими към подлежащите на доказване и правно значими за изхода на делото факти.

Предмет на производството пред Районен съд – Хасково е бил предявеният от „БИ ЕЙ ПИ ЕФ“ ЕООД - с. ***, общ. ***, обл. Хасково, против М.И. Т. и Т. Ц. Т. иск по чл. 135 от ЗЗД за обявяване за недействителен спрямо ищеца на сключения между ответниците

с нотариален акт за № ***, том ***, рег. № ***, дело № *** от 2020 г., на нотариус с рег. № 079, Договор за покупко-продажба на недвижим имот за 1/2 ид. ч. от урегулиран поземлен имот /УПИ/ IX-26, целият с площ 865 кв. м., находящ се в кв. "16" по плана на с. ***, общ. ***1 одобрен със заповеди № 880/1928г. и № 62/1977г., при граници на имота: от две страни улица, УПИ VIII-22 и УПИ- XIV-26, ведно с построените в имота едноетажна жилищна сграда с мансарден етаж с разгъната застроена площ от 209 кв. м. и навес с оградени стени с разгъната застроена площ от 35 кв. м., като увреждащ го в качеството му на кредитор на първия ответник с парични вземания по договор за наем на земеделска земя с нотариална заверка на подписите рег. № 459/ 04.03.2015 г. на нотариус с рег. № 078, в размер на 22 597,86 лв., както и за вземането от 3 457,94 лв., представляващо сторени деловодни разноси, присъдени в полза на „БИ ЕЙ ПИ ЕФ“ ЕООД, по гр. дело № 246/2016 г. на Районен съд –Харманли и инициираните след това производства по институционен контрол пред Окръжен съд – Хасково и ВКС.

Ответниците М. И.Т. и Т.Ц.Т. са депозирали отговор на исковата молба, с който са оспорили иска и са молили за отхвърлянето му.

По делото е установено, че „БИ ЕЙ ПИ ЕФ“ ЕООД има качеството на кредитор на първата ответница М. И. Т.. За вземанията си към нея, произтичащи от договор за наем на земеделска земя с нотариална заверка на подписите от 04.03.2015 г., ищецът е предприел действия по принудително удовлетворяване на дължимия резултат, като с изпълнителен лист от 02.03.2016 г., издаден въз основа на документ по чл. 417 от ГПК / цитирания по – горе договор за наем от 04.03.2015 г./, по ч.гр.дело № 378/2016 г. на РС-Хасково, е било образувано ИД № 23/2016 г. по описа на ЧСИ Калинка Араклиева, с рег. № 771. Поканата по чл. 428 от ГПК за доброволно изпълнение ѝ е била връчена 25.03.2016 г.

На 26.02.2016 г. ответницата М. Т. е предявила отрицателен установителен иск по чл. 124, ал. 1 от ГПК, вр. с чл. 232, ал. 2 от ЗЗД, за признаване за установено по отношение на „БИ ЕЙ ПИ ЕФ“ ЕООД, че ищцата не му дължи сумата от 22 597,86 лв., представляваща дължима годишна наемна цена по горесцитирания договор за наем, както и сумата от 1 581,86 лв., представляваща неустойка за периода 11.02.2016 г. - 24.02.2016 г. Искът е бил уважен в частта за неустойката, а за годишната наемна цена от 22 597,86 лв. – отхвърлен. На основание чл. 78 от ГПК М. Т. е била осъдена да заплати деловодни разноси от 3 457,94 лв., за което вземане настоящият ищец се е снабдил с изпълнителен лист и присъединил същия към вече образуваното ИД № 23/2016 г., по описа на ЧСИ Калинка Араклиева, с рег. № 771.

В хода на висящото съдебното производство, образувано по предявения от М. И.Т. отрицателен установителен иск, последната и съпругът и Т.П.Т. са продали на своята внучка – втората ответница Т. Ц. Т., следния свой недвижим имот, а именно: УПИ IX-26, целият с площ от 865 кв.м., находящ се в квартал 16 по плана на с.***, общ. ***, одобрен със заповеди № 880/1928 г. и № 62/1977 г., при граници на имота: от две страни улица, УПИ VIII-22 и УПИ -XIV- 26, ведно с построените в имота едноетажна жилищна сграда с мансарден етаж с разгъната застроена площ от 209 кв.м. и навес с оградни стени с разгъната застроена площ от 35 кв. м. За сключената сделка е съставен Нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот № ***, том ***, рег. № ***, дело № *** от 2020 г. от 11.06.2020 г., на нотариус с рег. № 079, в който е вписано, че цената на продадения имот е 7500 лв., както и че сумата е получена от продавачите изцяло и в брой в деня на сделката.

От събраната по делото доказателствена съвкупност се установява, че данъчна оценка на описания имот – предмет на договора за покупко-продажба, е 7446,70 лв., а според експертното заключение и изслушване по назначената съдебно – техническа експертиза пазарната му стойност е в размер на 106 930 лв., в т. ч. и извършените за него подобрения от 3 500 лв.

За установяване родствените връзки между страните по оспорвания договор по делото са представени официални писмени документи, издадени от компетентен орган, от които е видно, че продавачите М. И.Т. и Т.П.Т. са съпрузи, като техни деца са Ц.Т.П. и И. Т. Т., а единствена дъщеря на сина им е ответницата Т. Ц. Т., купувач по сделката, явяваща се

внучка на продавачите.

Пред тази инстанция не се ангажираха, допустими по см. на чл. 266 ГПК доказателства и не се наведоха обстоятелства, от които да следва фактическа обстановка, различна от установената такава в хода на първоинстанционното производство. До обективизираните в решението правни изводи, първоинстанционният съд е достигнал след обстоен и задълбочен анализ на доказателствата. Обсъдена е тяхната годност, допустимост и относимост към подлежащите на доказване факти при съобразяване на вменените му с разпоредбата на чл. 172 ГПК изисквания. В тази връзка съдът намира за несъстоятелни възраженията на въззивниците досежно извода, касаещ преценката на РС-Хасково за заинтересоваността на показанията, депозирани от св. Т.Т.– съпруг и дядо на въззивниците. В мотиви на решението си първостепенният съд е обсъдил показанията на св. Т. в детайли, като същите, противно на поддържаното в жалбата твърдение, е ценил с оглед относимостта им към останалия доказателствен материал. Показанията на този свидетел са били ангажирани от въззивниците като доказателство, целящо оборване на презюмираното по отношение на приобретателя по сделката знание за сключването ѝ в увреда на въззиваемото дружество, в качеството му на кредитор на прехвърлителката по сделката. Именно на основание кредитираната част от показанията на свидетеля, първоинстанционният съд е приел, че наличието на тази изискуема се за фактическия състав на чл. 135 ЗЗД предпоставка не е опровергано в условия на пълно и главно, дължимо от въззивниците доказване.

Правилно и обосновано от съвкупността на събраните по делото доказателства, първоинстанционният съд е приел, че като възмездно сключена между роднини от втора степен по низходяща права линия, сделката на разпореждане, е увреждаща интереса на ищеца, легитимиращ се към дата на сключването ѝ като кредитор по валидно сключен между тях Договор за наем на земеделска земя. Както се посочи и по – горе, за страните е безспорно, а и от доказателствата следва за установено, че в случая се касае за вземане в размер на 22 597,86 лв., представляващо дължима годишна наемна цена по Договор за наем на земеделска земя с нотариална заверка на подписите. Вземането е било присъдено в полза на ищеца със Заповед № 171/29.02.2016 г. за изпълнение на парично задължение, въз основа на документ по чл. 417 от ГПК, по ч. гр. дело № 378/ 2016 г. на Районен съд - Хасково /по подадено на 25.02.2016 г. заявление/, за което е бил издаден изпълнителен лист от 02.03.2016 г. За събирането на сумата, по молба на ищеца е било образувано изпълнително дело. В развилото се производство по предявен от нея на 26.02.2016 г. против ответника отрицателен установителен иск, че не му дължи същата сумата от 22597,86 лв. – искът е бил отхвърлен като неоснователен с решение на първоинстанционния съд от 01.04.2019 г., потвърдено в тази му част с решение на въззивния съд от 29.07.2019 г., потвърдено с решение на касационния съд от 07.01.2021 г., по касационна жалба на ответницата Т. от 29.08.2019 г. Атакуваната сделка на разпореждане е сключена на 11.06.2020 г., т. е. при доказано настъпила изискуемост на вземанията и при висящност на воденото между страните съдопроизводство по установяването им. В допълнение следва да се посочи и обстоятелството, че успешното провеждане на иска с правно основание чл. 135, ал. 1 ЗЗД не изисква вземането на увреденото лице (кредитор) да е ликвидно и изискуемо, в който смисъл е и трайно установената практика (напр. Решение № 4 от 26.01.2011 г. на ВКС по гр. д. № 551/2010 г., III г. о., ГК).

В обобщение на изложеното, от фактическа и правна страна съдът в настоящото производство приема за безспорно, че кредиторското качество на въззиваемото дружество е възникнало преди длъжникът му – въззивницата М. Т. да сключи със своята внучка възмездна сделка на разпореждане с принадлежащи в патримониума ѝ права.

На следващо място, в предмета на сделката е било въведено право на собственост върху единствено жилище на М. Т., притежавано в режим на съпругеска имуществена общност. В срока за отговор по чл. 131 ГПК и във въззивната си жалба, оспорвайки основателността на предявения срещу тях иск, въззивниците твърдят несеквестируемост на имуществото, въведено в предмет на атакуваната като относително недействителна сделка

на разпореждане. По правило, цялото имущество на длъжника е секвестрируемо, като в чл. 444 и чл. 446 ГПК са въведени изключения, с които определени имуществени права на длъжника са обявени за несеквестрируеми. Възражението за несеквестрируемостта на имуществото е предвидено като средство за защита срещу предприети по отношение на него действия на принудително изпълнение. Като институт на материалното право несеквестрируемостта почива на непрехвърлимостта на правото - по естеството му или като въведена от закона в полза на длъжника, като в последния случай той може да се откаже от нея, ако сам прехвърли имота. Съгласно чл. 444, т. 7 ГПК несеквестрируемо имущество е жилището на длъжника, ако той и никой от членовете на семейството му, с които живее заедно, нямат друго жилище. За да приеме така направеното от въззивниците възражение за неоснователно, в този си състав съдът съобрази, че това имущество е излязло от патримониума на длъжника по негово разпореждане. Когато едно лице се разпорежда с право, по отношение на което процесуалният закон му дава гаранцията на чл. 444 от ГПК, несеквестрируемостта отпада, тъй като отчуждителят сам е преценил, че това право не е сред необходимите за оцеляването му. Разпоредбата на чл. 444, т. 7 от ГПК, чрез установената с нея несеквестрируемост, брани длъжника докато жилището се намира в негова собственост. Същата обаче не намира приложение в случаите, когато длъжникът обитава жилище чужда собственост на облигационно основание (в конкретния казус договор за заем за послужване). В тези случаи върху жилището ще може да бъде насочено принудително изпълнение за задължения на неговия собственик, като обитаващия го не може да прави възражение за несеквестрируемост. Затова с извършване на разпореждането несеквестрируемостта отпада и длъжникът сам се лишава от защитата по чл. 444, т. 7 от ГПК и позоваването на нея не може да породни бранещи него последици, по причина на собственото му поведение. Приемането на обратното би довело до облагодетелстване на недобросъвестния длъжник, а евентуалното уважаване на иска по чл. 135, ал. 1 от ЗЗД, не води до възстановяване на несеквестрируемостта, тъй като не връща жилището в патримониума на разпоредилия се с него длъжник. В тази връзка изводите на районния съд са съобразени с трайно установената практика на ВКС, която изцяло се споделя и от настоящата инстанция.

Несъстоятелно е и възражението за неправилно приложение на чл. 447 от ГПК. Жалбоподателите избирателно се позовават на отделни разпоредби, тълкувайки ги превратно и в свой интерес. Видно от нормите, уреждащи разглеждания институт, законодателят изрично е предвидил в случаите на предприети от длъжника обременителни действия отпадането на привилегиите на несеквестрируемостта. /вж. чл. 445 от ГПК/. По аргумент на по – силното основание такова правопрекратяващо действие на длъжниковата закрила има извършването на отчуждителна сделка.

На следващо място, неотнормено и несподелимо е възражението, че е допуснато нарушение на чл. 1 от Протокол № 1 от КЗПЧОС и чл. 8 КЗПЧОС, доколкото предмет на спора е облигационен иск за защита правата на кредитор срещу длъжникови действия, накърняващи общото му обезпечение, и не посяга върху отношенията, свързани с вещното право на собственост на длъжника върху неговото жилище. Дори да се приеме обратното, че възражението е относимо, то същото е неоснователно. В ал. 2 на чл. 8 КЗПЧОС, са дефинирани границите на допустимата намеса на държавата на правата по ал. 1. Това са случаите, когато ограничението е предвидено в закона и е необходимо в едно демократично общество, в интерес на националната и обществена сигурност, или на икономическото благосъстояние на страната, за предотвратяване на безредици или престъпления, за защита на здравето и морала, или на правата и свободите на другите. При наличието на някоя от посочените предпоставки за прилагане на ограничението се приема, че засягането на прокламираното от чл. 8, ал. 1 от Конвенцията право е пропорционално на целта, за която мярката се налага. В случая мярката е в интерес на съдебноустановени права на съконтрагент за защита от недобросъвестното поведение на задълженото лице, предприело увреждащи законните възможности на кредитора действия. Въведените от ЗЗД изисквания за добросъвестност на страните по сделката и задължителност на постигнатите уговорки по нея не са самоцелни – само за да се изпълнят договорни клаузи, а за да се гарантира

законосъобразен граждански оборот, както и спазването на добрите нрави и морала от правните субекти. В настоящия случай по делото се установи, че въззивниците не са съблюдавали и съзнателно са нарушили посочените основни принципи санкцията, за което е обявяването за относително недействителни спрямо кредитора съответните действия на длъжник. Последното няма за последица връщане на имота в патримониума на длъжника, нито лишаване от право на собственост върху него, а предоставя единствено възможност за предприемане на действия от кредитора, след като длъжникът сам го е направил секвестрируем. Същото представлява справедливо разрешение и установява баланс между нуждите на кредиторския интерес и изискванията за защита правата на страните по увреждащата сделка.

Въз основа на гореизложената фактическа обстановка, правилно и в съответствие с приложимия материален закон, РС-Хасково е приел, че са налице кумулативно изискуемите се по смисъла на чл. 135 ЗЗД предпоставки за прогласяване относителната недействителност на сключената между въззивниците възмездна сделка на разпореждане. С нея в ущърб на въззиваемия "БИ ЕЙ ПИ ЕФ" ЕООД е намалено имуществото, с което като кредитор той би могъл да удовлетвори вземанията си срещу прехвърлителката, като както се посочи по – горе пазарната стойност на прехвърления имот е 106 930лв., а уговорената между страните по сделката продажната цена – 7500лв.

Що се касае до субективния елемент на чл. 135 от ЗЗД, въззивницата Т.Т. обосновава добросъвестността си при придобиването на имотите с незнанието на факта за задължението на баба ѝ към ищеца. Само по себе си твърдението ѝ е недостатъчно, за да обори презумпцията на чл. 135, ал. 3ЗЗД, съобразяването на която следва от безспорно доказаното ѝ качество на приобретател по възмездна сделка, намиращ се в родствена връзка от втора степен по права линия с длъжника-продавач на имота. При вменената ѝ в тази връзка доказателствена тежест, същата не е ангажирала доказателства, оборващи презумпцията на чл. 135, ал. 3 ЗЗД.

Безспорно, знание за увреждане интересите на кредитора е било налице и у длъжника М. Т.. Правилно и обосновано районният съд е приел, че установената по делото фактология на случилите се събития сочи на извод за съзнание относно увреждащия характер на сделката, която е извършена след постановяване на решението на въззивния съд, с което се потвърждава първоинстанционния съдебен акт в отхвърлителната част за недължимост на сумата от 22 597,86лв. - предмет на отрицателния установителен иск.

С оглед изложените по-горе съображения, съдът намира, че извършеното действие на разпореждане със собствен на длъжника имот, следва да се квалифицира като предприето със знанието на прехвърлителката М. Т. и приобретателката Т. Т. за увреждащия му характер спрямо кредитора на първата. Следователно налице е и изискуемия се по см. на чл. 135 ЗЗД субективен елемент.

Като е обосновал същите правни изводи, първоинстанционният съд е постановил правилно и законосъобразно решение, което следва да бъде потвърдено в цялост.

Предвид изхода на спора въззивниците следва да заплатят на въззиваемото дружество направените пред настоящата инстанция разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 600 лв.

Мотивиран така и на основание чл. 271, ал. 1 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 27/17.01.2022г., постановено по гр. д. № 759/2021 г., по описа на Районен съд - Хасково.

ОСЪЖДА М. И. Т., с ЕГН *****, и Т. Ц. Т., с ЕГН *****, да заплатят на "БИ ЕЙ ПИ ЕФ" ЕООД, ЕИК: 201621332, сторените пред въззивната инстанция

разноски за адвокатско възнаграждение размер на 600,00 лева.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване по аргумент на чл. 280, ал. 3, т. 1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____